

- 1 Foglald össze írásban, hogyan tanulsz, milyen tanulási szokásaid alakultak ki az általános iskolában, hogyan teltek a délutánjaid, hogyan készültél fel az iskolai órákra. A fogalmazás végén arra is térj ki, milyen nehézségeid és rossz szokásaid vannak a tanulással kapcsolatban. Fontos, hogy őszintén írd, ne fess se jobb, se rosszabb képet magadról a valóságnál! 15 percig dolgozhatsz.

TANULÁSI MÓDSZEREM

Név: _____ Dátum: _____

- 2 Tanulmányozd gondosan az itt következő megállapításokat! Gondolkozz el mindegyiken, majd írd melléjük a kis vonalkára annak a megnevezésnek a számát (1-5), amelyet magadra nézve igaznak és jellemzőnek érzel! A kérdőív kitöltése csak akkor hasznos számodra, ha őszintén és bátran, a valóságnak megfelelően válaszolsz.

1 soha 2 ritkán 3 gyakran 4 rendszerint 5 mindig

TANULÁSI SZOKÁSAIM, TANULÁSHOZ VALÓ VISZONYOM

- 1 Unatkozom a tanítási órákon. ____
- 2 A tanórákon végig figyelek. ____
- 3 Követem a tanár magyarázatát. ____
- 4 Ha valamit nem értek, megkérdem. ____
- 5 A tananyag jelentős részét már az iskolai tanórán megtanulom. ____
- 6 Tanárain kérdéseire tudom a választ. ____
- 7 A feleltetéstől félek. ____
- 8 Szeretek szerepelni. ____
- 9 Szívesen vagyok az iskolában. ____
- 10 Sikeresnek érzem magam az iskolában. ____
- 11 Társaimhoz fordulok segítségért, ha nem tudok valamit. ____
- 12 Társaim hozzám fordulnak segítségért. ____
- 13 Szívesen és jókedvűen tanulok. ____
- 14 A kudarcok elveszik kedvem a tanulástól. ____
- 15 Jól érzem magam a tanítási órákon. ____
- 16 Érdekelnek a tankönyvi témák. ____
- 17 Csak azért tanulok, mert kell. ____
- 18 Távoli célok érdekében tanulok. ____
- 19 Azért tanulok, hogy megfeleljek az elvárásoknak. ____
- 20 Tanulással kapcsolatos problémáimat megbeszéltem egy felnőttel. ____
- 21 Hazatérés után rövidesen nekiülök a tanulásnak. ____
- 22 Estefelé tanulok. ____
- 23 Egyedül és önállóan szeretek tanulni. ____
- 24 Friss vagyok, amikor a tanulást megkezdem. ____
- 25 Ha sok a leckém, szüneteket tartok tanulás közben. ____
- 26 Íróasztalnál ülve tanulok. ____
- 27 Ügyelek arra, hogy elegendő fény essen a papírra. ____
- 28 Tanulás előtt rendet rakok magam körül. ____
- 29 Tanulás közben bekapcsolom a magnetofont, a rádiót vagy a TV-t. ____
- 30 Walkman-nel tanulok. ____
- 31 Zavarnak a tanulásban a szobámba beszűrődő zajok. ____
- 32 Családtagjaim zavarnak a tanulásban. ____
- 33 Tanulás előtt végiggondolom, mi történt aznap az iskolában. ____
- 34 Megcsinálom minden feladatot, amit aznap feladtak. ____
- 35 Csak a következő napra tanulok. ____
- 36 A legnehezebb tantárggyal kezdem a tanulást. ____
- 37 Először az írásbeli feladatokat készítem el. ____
- 38 A verseket több napon keresztül tanulom. ____
- 39 Hangosan tanulok. ____
- 40 Tudok a tankönyvi szövegekre tartósan figyelni. ____
- 41 Gondolataim gyakran elkalandoznak tanulás közben. ____
- 42 Szövegolvasás után próbafelmondást végzek. ____
- 43 Aláhúzom könyvemben a lényeges gondolatokat. ____
- 44 Az ismeretlen kifejezések, idegen szavak jelentésének utánanézek. ____
- 45 Megkeresem az olvasmány legfontosabb kifejezéseit. ____
- 46 Vázlatot készítek a tanult tananyagról. ____
- 47 Össze tudom foglalni a tananyag lényegét. ____
- 48 Azt is megtanulom, amit nem értek. ____
- 49 A felkészüléshez más könyveket is használok, nemcsak a tankönyvet. ____
- 50 Nagyon jól megtanulom az idegen nyelv szavait. ____

1. FÜGGELÉK: KONCENTRÁCIÓS FELADAT

Ezt a koncentrációs tesztet a tanév (vagy kurzus) elején és végén többször is csináltassuk meg, hogy lássuk, van-e fejlődés. Az értékeléshez készítsünk sablont! Az instrukció az alábbi:

Egyszerű számolási feladatot kell megoldanod. A táblázatban 6 négyzetes oszlopot látsz, melyek első sorában egy-egy négyjegyű szám áll. E számokhoz folyamatosan egyet, kettőt, hármat, majd ismét egyet, kettőt, hármat és így tovább, kell hozzáadnod. Tehát az első szám, amit az első oszlopba beírsz 2952 lesz, a második 2954, a harmadik 2957, majd 2958, 2960, 2963 és így tovább. Minden oszloppal 1 percet dolgozhatsz; tanárod jelzi majd, amikor át kell térned a következő oszlopba, ahol a beírt számhoz először megint egyet adsz hozzá, aztán kettőt stb. A négyjegyű szám minden számjegyét le kell írnod, nemcsak az utolsót... Nagyon figyelj, igyekezz gyorsan és tévesztés nélkül haladni!

1					2					3					4					5					6				
2	9	5	1		5	9	6	5		1	9	5	7		7	9	8	0		3	9	7	4		8	9	8	2	
1					1					1					1					1					1				
2					2					2					2					2					2				
3					3					3					3					3					3				
4					4					4					4					4					4				
5					5					5					5					5					5				
6					6					6					6					6					6				
7					7					7					7					7					7				
8					8					8					8					8					8				
9					9					9					9					9					9				
10					10					10					10					10					10				
11					11					11					11					11					11				
12					12					12					12					12					12				
13					13					13					13					13					13				
14					14					14					14					14					14				
15					15					15					15					15					15				
16					16					16					16					16					16				
17					17					17					17					17					17				
18					18					18					18					18					18				
19					19					19					19					19					19				
20					20					20					20					20					20				
21					21					21					21					21					21				
22					22					22					22					22					22				
23					23					23					23					23					23				
24					24					24					24					24					24				
25					25					25					25					25					25				
26					26					26					26					26					26				
27					27					27					27					27					27				
28					28					28					28					28					28				
29					29					29					29					29					29				
30					30					30					30					30					30				
31					31					31					31					31					31				
32					32					32					32					32					32				
33					33					33					33					33					33				
34					34					34					34					34					34				

Beírt szám:

Hiba:

Összes beírt szám:

Beírt szám:

Hiba:

Beírt szám:

Hiba:

Összes hiba:

Beírt szám:

Hiba:

Beírt szám:

Hiba:

Beírt szám:

Hiba:

Név: _____

Dátum: _____

6 Olvasd el magadban, majd meséld el társaidnak az alábbi anekdotát!

HOL A MACSKA?

Vendégséget adott a tisztelendő úr, s öt font húsrat ultat ki pénzt a szakácsnénak. A konyha élelmes kormányzója azonban szerette volna, ha kétszer kapja meg a hús árát. Nagy ijedten rontott be a tisztelendő úrhoz:

– Mind megette a macska a húst!

– Mind az öt fontot? Hallatlan dolog, hogy egy macska öt font húst megegyék, hisz ez egy farkasnak is sok volna. Hol van az a fenevad? Meg kell fogni! Hol egy mérték?

A bűnvádolt állatot elfogták, megkötözték s rátették egy mérlegre. Majd mindjárt kisül, hogy ő volt-e a tolvaj. Hát éppen öt fontot nyomott.

– No – mondta a tisztelendő úr –, az öt font hús, melyet a macska állítólag megevett, itt van! De akkor hol a macska?

Olvasd el magadban, majd meséld el társaidnak az alábbi anekdotát!

TIZENKÉT BÖLCSŐ

Egy fiatal matyó megházasodott, s az a furcsa meglepetés érte, hogy felesége mindjárt az első hónap végén egy egészséges kisfiúval ajándékozta meg. A matyó megvakarta a fejét, szekerebe két vendégoldalt tett, s bekocogott Pestre, ahol nagy fejcsóválgatások közt összevásárolt tizenkét bölcsőt. Hazafelé jövet találkozott vele a jegyző és megszólította:

– Hát minek neked az a tizenkét bölcső? Talán csak nem akarsz velük kereskedést nyitni?

– Hogy minek? Hát nem tudja a jegyző úr, hogy fiam született?

– Ha született is, elég annak egy bölcső!

– Igen ám, de az esküvő után egy hónapra született, hát gondoltam, ha az embernek minden hónapban születik egy gyermeke, akkor legjobb mindjárt egy esztendőre való bölcsőt venni.

– Hiszen ha fiad az esküvő után egy hónapra született, akkor az nem a tied, te bolond!

– Micsoda! Hát ha a jegyző úr tehenet vesz, s annak egy hónap múlva borja lesz, hát a borjú nem a jegyző uré?

Az anekdoták forrása: *Világjáró anaekdoták*. Összeállította György Lajos.
Budapest, 1938. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda

7 Olvasd el magadban, majd meséld el társaidnak az alábbi anekdotát!

FELSÜLT TOLVAJ

Beöthy Laci, a maga korának népszerű humoristája szegény legény volt csaknem egész életében, akire reáillett a magyar példabeszéd: kebelén kenyere, hátán van a háza. A garasokat biz ő nem rakta élire, habár meg tudta keresni. Rendszerint későn került haza, s nyáron éjszakára mindig nyitva hagyta szobája ablakát, hogy a friss levegő ki s be szabadon járhasson.

Egy szép holdvilágos éjjel olyan erős horkolásba merült Laci, hogy az ablak alatt figyelő csibészben gonosz hajlandóságot ébresztett, s a másik pillanatban már bent is volt az éji látogató a szobában. A tolvaj sorban húzogatta ki az asztal- és a szekrényfiókokat. Közben a zörejre felébredt Laci, s amikor megpillantotta a buzgó igyekezetet, álmos egykedvűséggel odaszólt:

— De hiszen barátom, ha nem hoztál, nem is viszel. Hasztalan keresgélsz te ott éjjel, ahol én még nappal sem találok semmit. Szervusz! – s azzal Laci a falnak fordult s nyugodtan tovább aludt.

MAGYAR ORVOSSÁG

Egyszer régen Kolozsvárt valaki hideglelésbe esett, és az orvosok semmiképpen sem tudták elverni róla a nyavalyát. Hasztalanul próbálkoztak a legkülönbébb gyógyszerekkel. Közben a beteg nagyon megéhezett kolozsvári káposztára, s jóllakásig megtömte magát vele. Elég furcsa ugyan, de többé nem jött rá a hideglelés. Az orvos erre tudományos észleletei közé följegyezte, hogy hatalmas szer a hideglelés ellen a kolozsvári káposzta.

Alig várta az alkalmat, hogy más emberen is kipróbálja az új gyógyszer hatását, s íme, beállít hozzá egy szebeni szász, aki éppen hideglelés ellen kért orvosságot. Mi sem természetesebb: kolozsvári káposztát rendelt neki.

A szebeni szász azonban a káposztától reggelre meghalt.

Az orvos rögtön úgy módosította észleletét, hogy a kolozsvári káposzta magyar embernek hideglelésben orvosság, a szásznak pedig halál.

RÖVID PRÉDIKÁCIÓ

Szent István király napján nagy beszédet kellett volna tartania a barátoknak. Valamiképpen megfélekedezett róla, vagy nem jutott ideje az előkészületre, így üres fejjel jelent meg a templomban. De nem jött zavarba. Felállt a szószékre és ezeket mondta:

— Szerelmes hallgatóim! Éppen ma egy esztendeje, hogy ezen az ünnepnapon néktek prédikáltam, és Szent Istvánról nagy dicsőretet tettem. Elmondtam mindazt, amit e nagy férfiúról hallottam és a szent iratokban róla olvastam. Mivel pedig azóta semmi újat nem cselekedett, s a könyvekben sem találtam az előadottaknál többet, valami költeményfélével pedig éppen nem akarok előállni, ezúttal maradjunk csak meg a tavalyi prédikáció mellett. Ha pedig lenne köztetek olyan, aki a múlt évi beszédemet nem hallotta, kérdezze meg azoktól, akik akkor jelen voltak, s így mindenki egyformán tudni fogja, amit tudnia kell.

Ezzel áldását adta a hívekre és leszállt a szószékről.

8 Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget! Írd fel mennyi ideig tartott az olvasás!

A BUSMANOK

A ma alig tízezer lélekszámú busmanok (szanok) – Afrika egyik legősibb népe – ősidők óta Afrikában éltek. A XVIII. század elejéig egész Dél-Afrika területét benépesítették. Eredeti lakóhelyükről azóta a bantu törzsek és az európai telepesek a Kalahári-sivatagba szorították őket. Jellegzetesen apró termetűek. A környezethez való alkalmazkodás különösen fontos szerepet játszik fennmaradásukban, versenytársaik itt nem nagyon akadnak.

A Kalahári-sivatag látszólag vízben szegény, kietlen pusztaság. Nappal a hőmérséklet árnyékban is eléri a 40 Celsius-fokot, éjszaka pedig fagypontra süllyed. Az év legnagyobb részében nincs eső, nyáron azonban zivatarok dühöngenek, az eső egyre zúdul (200-300 mm), néhol tócsákba gyűlik, de nagy részét a homok pillanatok alatt elnyeli. A homok helyenként a száz méter vastagságot is eléri, a sziklák mélyen alatta fekszenek. Ez segít megtartani az évi 200-300 mm csapadékot. A víz a felszínen maradvá hamar elpárologna, a mély homokréteg alatt a vízzáró sziklaág megtartja a nedvességet, és nincsenek mélybe nyúló növényi gyökök, ezek sem szívják el, így sokáig fellelhető.

A meleghez alkalmazkodtak, a hidegben dideregnek. Öltözkük mindössze egy bőrkötény vagy lágyékkötő és esetleg egy bőrköpeny, amit vállukra vetnek. Lakóhelyüket csak enyhelynek nevezhetjük, néhány földbe szúrt és meghajlított faág, amit fűvel fednek be.

A létfenntartáshoz tartozik a víz megtalálásának tudománya. Bizonyos fajta dinnyék víztartalmúak, egyes fák és gyökök vizet raktároznak. Vízet lehet találni a homok alatt is. Ehhez egy üreges nádszálra van szükség, amivel óvatosan kiszívják a vizet a homokból. Kulcsnak rendkívüli találékonysággal strucctojáshéjat alkalmaznak.

A busmanok élelme legnagyobb részét növényekből kerül ki. Ezek leveles növények, gyümölcsök, diófélék és bogyók, valamint gyökök és gumós növények. Összegyűjtésük az asszonyok dolga, közben a tűzifát is összeszedik. A nők 5-10 km-re távolodnak el gyűjtögetés közben. Bőrköténybe gyűjtenek ásbottal, csak a saját családjuk számára. A gyerekeket is magukkal viszik körútjaikra.

A vadászat és a kisebb állatok gyűjtögetése a férfiak feladata. Vadászfegyvereik az íj és a kőhegyű nyíl, tűzben edzett fadárdák és buzogányok. Gnúra, gazellára, bivalyra, zsiráfra, antilopra, tarajos sültre, borzra, struccra, nyúlra vadásznak. Nagyon leleményes vadászok. Híres módszerük például, hogy a kiszemelt vadat halálra üldözik. Az egyébként is kiválóan futó busmanok borszandált húznak a lábukra, hogy jobban kapaszkodjanak a homokban. Így például a nyílsebes antilopnál is gyorsabbak és kitarásuk is példátlan, mert addig hajszoják az állatot, amíg az a kimerültségtől összerogy.

A vadászatokon tökéletesen álcázzák magukat. Még a sziklarajzok is megörökítették azt a vadászt, aki úgy próbálja megközelíteni a struccokat, hogy maszkot ölt és tollakat kötöz magára. Kisebb – 2-5 fős – csoportokban vadásznak együtt a férfiak. Egy évben általában 15-18 nagy állatot ejtenek el.

Meg kell említeni, hogy a sivatag a busmanok számára az élet kereteit biztosítja, a szűkös körülmények, a vízhiány nemcsak az élet megnehezítői, de védelmet is jelentenek az idegen támadók elől.

Néhány családból álló hordákban élnek, amelyek inséges időszakokban szétesnek, hogy mindenki elérhető távolságban keressen táplálékot. A hordának csak alkalmi vezetője van, a tanácskozáson egyébként a horda minden férfitagja egyenlőként vesz részt.

A gyér növényzetű félsivataghoz való kitűnő alkalmazkodás és a kezdetleges tárgykészlet éles ellentétben áll bonyolult vallási nézeteikkel, gazdag mítoszvilágukkal. Kultúrájuk visszaszorulását igazolja az egykor beavatási szentélyeknek használt barlangokban és sziklamenedékekben tízezer-szám található művészi sziklavészet és festmény.

Olvasási idő: Szavak száma: 500 Olvasási sebesség: szó/perc

Név: _____ Dátum: _____

Válaszolj írásban az alábbi kérdésekre! Az olvasmány szövegére nem lapozhatsz vissza!

1. Hogyan öltözködnek a busmanok? (5%)

2. Hogyan jutnak innivalóhoz? (10%)

3. Mi a nők feladata a törzsben? (10%)

4. Milyen állatokra vadásznak a férfiak? (10%)

5. Milyen vadászati szokásaik vannak a férfiaknak? (15%)

6. Mi biztosítja a busmanoknak az idegenek elleni védelmet? (10%)

7. Mi jellemzi a hordák életét? (15%)

8. Milyen ellentmondás van tárgykészletük és mítoszviláguk között? (10%)

9. Mire utal a rengeteg barlangi sziklavésés és festmény? (10%)

10. Hol élnek ma a busmanok? (5%)

9 Tanuld meg 12 perc alatt kívülről az alábbi verset!

WEÖRES SÁNDOR: MAJOMORSZÁG

Hej de messze majomország, ott terem majomkenyér, majomablak majomrácsán majomnótát ráz a szél.	Majompóznán majomkirály majomnyelven szónokol, egyiké majommenyország, másiké majompokol.
Majomtéren, majomréten majomhősök küzdenek, majomszanatóriumban sírnak majombetegek.	Makákó, gorilla, csimpánz, pávián, orángután, mind majomújságot olvas majomvacsora után.
Majomtanártól majomlány majomábécét tanul, gaz majom a majombörtönt rúgja irgalmatlanul.	Majomvacsoraemléktől zúg a majomreterát, majombakák menetelnek, jobbra át és balra át.
Megépül a majommalom, lesz sok majommajonéz, győzve győz a győzhetetlen győzedelmes majomész.	Rémületes majomarcot vágna majomkatonák, majomkézben majomfegyver, a majmoké a világ.

Tanuld meg 4 perc alatt kívülről az alábbi verset!

WEÖRES SÁNDOR: KERESZTÖLTÉS

kövér	béka	tavon	hintáz
árnyék	moccan	akác	ágán
havas	szirom	virág	ezer
csillag	mellett	felhő	fátyol

10 Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A szellemi munka és a tanulás éppúgy kimerít, mint a fizikai igénybevétel, ezért nem szabad megfelelkezünk szünetek beiktatásáról. Szünet alatt legcélszerűbb felállni és sétálni, néhány törzshajlító és karlendítő mozgást végezni, vagy ha sétálva tanulunk, leülni, esetleg ledőlni a pamlagra. Fontos dolog a szünet időpontjának és hosszának a megállapítása is, mert mind a túl sok, mind a túl kevés pihenés károsan befolyásolja a tanulást. Lélektani kísérletekből az derül ki, hogy egy órai munka után 10-15 perces szünetek tartása a legcélszerűbb. Tíz percnél kevesebb pihenő mellett agyunk hamar kifárad, viszont 15 percnél hosszabb szünet kizökkent a munka hangulatából, ami a tanulás zavartalansága szempontjából megint nem kívánatos.

A szöveg 99 szóból állt. Írd le most a szöveg lényegét 45-55 szóban!

Rövidítsd tovább a szöveget 20-25 szóra!

Végül 10-12 szóban fejezd ki a lényegét!

Név: _____ Dátum: _____

- 11** *Tanulmányozd gondosan az itt következő megállapításokat! Gondolkozz el mindegyiken, majd írd a kis négyeszőgekbe annak a megnevezésnek a számát, amelyet magadra nézve igaznak és jellemzőnek érzel?*

- 1 *soha*
- 2 *ritkán*
- 3 *gyakran*
- 4 *rendszerint*
- 5 *mindig*

1. Amikor valamit tanulsz, igyekszel-e önállóan dolgozni? ____
2. Amikor valamilyen feladatot megoldottál, ellenőrzöd-e az eredményt? ____
3. Előfordul-e, hogy tanulás közben más könyvekben, lexikonokban is utánaolvasol a témának, utánanézel adatoknak, neveknek, körülményeknek? ____

4. Szokásod-e, hogy komolyan elgondolkozz tanulási módszereden, keresed-e a jobb eredmény elérésének módját? ____
5. Szívesen töprengsz-e hosszabb időn át valamilyen gondolkodást követelő problémán, helyzeten? ____
6. Szoktad-e keresni az igazság magvát a számodra ellenszenves vagy ellenséges társaid vagy a felnőttek kellemetlennek érzett kijelentéseiben? ____
7. Amikor kialakítottad véleményedet valamilyen kérdésben, igyekszel-e azt a más nézetet képviselő ellenvetéseinek tükrében kritikusán értékelni? ____
8. Fontos-e számodra annyira az igazság megtalálása, hogy elismered saját tévedésedet vagy hibádat és az ellenfél igazát? ____
9. Kétkedsz-e olyan személyek kijelentéseiben, akiket szeretsz és becsülsz; ellenőrzöd-e állításait? ____
10. Szoktál-e tekintélyekre hivatkozni érvek helyett, amikor vitázol? ____

Név: _____ Dátum: _____

12 Keress megoldást az alábbi feladatokra!

1. Egy gazda házinyulákat meg tyúkokat tartott. Ezeknek az állatoknak összesen 50 feje és 140 lába volt. Hány tyúkjá és hány nyula volt a gazdának?
2. Három vándor megosztja egymással az ebédjét. Az elsőnek öt lepénye, a másodiknak pedig három lepénye van. A harmadik vándornak nincs egy lepénye sem, ezért 24 forintot ad a másik kettőnek. Hogyan osztja el a 24 forintot a másik két vándor, ha minden lepénynek ugyanaz az ára?
3. Helyezz el hat gyufaszálát úgy, hogy a kapott ábrában négy egyforma nagyságú egyenlő oldalú háromszög legyen!
4. Két helyiségből két kerékpáros indul el, hogy találkozzanak egymással. Mindegyik óránként 15 kilométert tesz meg. Amikor egymástól 30 km távolságra vannak, az egyik kerékpár kormányáról egy légy száll föl, és az út mentén állandó, óránkénti 20 kilométeres sebességgel repül a másik kormányos felé. Amikor elérkezik hozzá, visszafordul, és ugyanazzal a sebességgel repül az első kerékpáros felé. A légy ilyen módon ide-oda szálldos egészen addig, amíg a kerékpárosok találkoznak egymással. Hány kilométert tesz meg a légy?
5. Milyen számokat írhatasz az A , K és G betűk helyett, hogy az összeadás igaz legyen?

$$\begin{array}{rcccc}
 A & A & A & A \\
 K & K & K & K \\
 + & G & G & G & G \\
 \hline
 K & A & A & A & G
 \end{array}$$

Név: _____ Dátum: _____

